

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE YERLEŞME: Yerleşme, insanlar için her zaman önemli olmuştur. Nasıl ki günümüzde insanlar yerleşmek için elverişli koşullara sahip yerleri tercih ediyorlarsa, geçmişte de insanlar yerleşmek için uygun ve güvenli yerleri tercih etmişlerdir.

İlkçağ uygarlıklarının yerleştiği alanlara baktığımızda;

- ✓ İklim şartlarının uygun,
- ✓ Su kaynaklarının bol,
- ✓ Tarıma elverişli,
- ✓ Ticaret yolları üzerinde ve
- ✓ Güvenli yerler oldukları görülür.

Başlangıçta daha çok mağaralarda ve korunaklı yerlerde yaşayan, **avcılık ve toplayıcılıkla** hayatlarını sürdüren insanlar, zamanla **yerleşik hayat geçerek** köyler kurmuşlar ve toprağı işleyerek üretici konuma geçmişlerdir. Hayvanları evcilleştirerek onlardan yararlanma yola gitmişlerdir.

• Tarih çağları, yazı ile başlar.

- Bu nedenle yazının icadından önceki dönem **tarih öncesi çağlar**, yazının icadından sonraki dönem ise **tarih çağları** olarak adlandırılır.
- Ülkemizde tarih öncesi döneme ait ilk yerleşim yeri **Konya Çatalhöyük**'tür.
- Bu dönemde insanlar **tarım yapabilecekleri alanlara ve su kenarlarına yerleşmişler, güvenlikleri için birbirine bitişik evler yapmışlardır.**
- Daha sonraki dönemde şehirler kurulmuş, ticaret gelişmiş ve insanlar kendilerini korumak için şehirlerinin etrafını kalın duvarlarla çevirmişler ve ordular meydana getirmişlerdir.

Yüzyıl (Asır): Yüz yıllık zaman dilimine denir.

Milat: Başlangıç anlamına gelir. Hz. İsa'nın doğumunu da ifade eder. Takvimde 0 olarak kabul edilir.

Bilgi: Bir tarihin hangi yüzyıla ait olduğunu bulmak için; son iki basamağı silinir ve kalan sayıya 1 (bir) ilave edilir.

Örnek: 1998 = 1998 geriye 19 kalır. 19+1= 20. yüzyıl olarak buluruz.

Örnek: 657= 657 geriye 6 kalır. 6+1 = 7. yüzyıl

Kısaca 4 basamaklı tarihlerde ilk 2 basamağa, 3 basamaklı tarihlerde ilk basamağa 1 ilave edilir.

Çağ: Benzer sosyal ve siyasal olayların yaşandığı dönemlere denir.

Tarih Çağları; İlkçağ, Ortaçağ, Yeniçağ ve Yakınçağ olmak üzere 4'e ayrılmıştır.

İlkçağ: Yazının icadından (M.Ö. 3200) Kavimler Göçüne (M.S. 375) kadar olan dönemi kapsar.

Ortaçağ: Kavimler Göçünden (M.S. 375) İstanbul'un fethine (1453) kadar olan dönemi kapsar.

Yeniçağ: İstanbul'un fethinden (1453), Fransız İhtilaline(1789) kadar olan dönemi kapsar.

Yakınçağ: Fransız İhtilalinden (1789) günümüze kadar olan dönemi kapsar.

İLKÇAĞ UYGARLIKLARI

Ülkemiz, uygarlıkların beşiği olarak adlandırılmaktadır. Çünkü ülkemiz toprakları üzerinde ve bulunduğumuz coğrafyada birçok uygarlık kurulmuştur.

- Mezopotamya'da **Sümerler, Babiller, Asurlular;**
- Anadolu'da **Hititler, Frigler, Lidyalılar, İyonlar ve Urartular** kurulmuştur.
- Bunda **Anadolu ve Mezopotamya'nın iklim şartlarının uygun olması, su kaynaklarının bol olması, toprağın verimli olması, göç ve ticaret yolları üzerinde bulunmaları** etkili olmuştur.

MEZOPOTAMYA UYGARLIKLARI

Geçmişte Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan bölgeye **Mezopotamya** (iki ırmak arası) adı verilmiştir.

SÜMERLER

- ✓ Mezopotamya'da kurulmuşlardır.
- ✓ Şehir devletleri halinde yaşamışlardır.
- ✓ **Dünyanın bilinen ilk uygarlığıdır.**
- ✓ Ülke **Patesi** adı verilen krallar tarafından yönetilirdi.
- ✓ **Yazıyı icat etmişler** ve ilk yazılı kanunları (Urgakina Kanunları) yapmışlardır.
- ✓ **Tekerleği icat ederek** ulaşımı kolaylaştırmışlardır.
- ✓ **Ziggurat** adı verilen tapınakları yapmışlar, bu tapınakları ibadet dışında; depo, okul ve rasathane olarak da kullanmışlardır. Bu durum **astronominin** gelişmesini sağlamıştır.
- ✓ **Dört işlemi kullanmışlar ve ay takvimini** bulmuşlardır.
- ✓ **Gılgamış ve Yaradılış** destanları Sümerlere aittir.

BABİLLER

- Başkentleri **Babil**'dir.
- Merkeziyetçi bir krallıkla yönetilmişlerdir.
- En ünlü kralları **Hammurabi**'dir.
- Kral Hammurabi tarafından hazırlanan **Hammurabi Kanunları** tarihteki **ilk anayasa** olarak bilinir.
- Hammurabi Kanunları kısasa kısas esasına dayandığı için çok serttir.
- **Babilin Asma Bahçeleri** ve **Babil Kulesi** Babillere ait en önemli eserlerdir. Ancak günümüze kadar gelememişlerdir.

ASURLULAR

- Başkentleri **Ninova**'dır.
- Bugünkü Irak topraklarında kurulmuşlardır.
- Ticaretle uğraşmışlar ve büyük bir ticaret imparatorluğu kurmuşlardır.
- Ticaret için geldikleri **Anadolu'ya yazıyı getirmişler** ve Anadolu'nun tarih çağlarına girmesini sağlamışlardır.
- **Karum** adı verilen ticaret merkezleri kurmuşlardır.
- **Kayseri Kültepe**'de Asurlulara ait kil tabletler bulunmuştur.

Asurlular;

- ✓ **İlk kütüphaneyi** kurmuşlar,
- ✓ İlk defa **arşivcilik faaliyetlerini** başlatmışlardır.

Karum: Asurlular zamanında Anadolu'da kurulan küçük pazar yerlerine verilen ad.

ANADOLU UYGARLIKLARI**HİTİTLER**

- Bugünkü Orta Anadolu'da **Kızılırmak çevresinde** kurulmuşlardır.
- Merkezi krallıkla yönetilmişlerdir.
- Başkentleri **Hattuş** (Boğazköy-Çorum)'tır.
- **Pankuş** adı verilen soylulardan oluşan bir meclisleri vardır.
- **Tavananna** adı verilen kraliçe de yönetimde etkilidir.
- Dinleri çok tanrıdır. O nedenle Hitit ülkesi **"Bin Tanrı İli"** olarak adlandırılmıştır.
- Tanrıya hesap vermek için yazdıkları **Anal** adı verilen yıllıklarla ilk kez tarafsız ve objektif **tarih yazıcılığını** başlatmışlardır.

- Hititler, Sümerlerden öğrendikleri **çivi yazısını** ve Mısırlılardan öğrendikleri **hiyeroglif yazısını** kullanmışlardır.
- Mısırlılarla imzaladıkları **Kadeş Antlaşması tarihteki ilk yazılı antlaşmadır.** (M.Ö. 1280)
- İvriz ve Yazılıkaya Kabartmaları Hititlere aittir.

URARTULAR

- ✚ Bugünkü **Doğu Anadolu**'da kurulmuşlardır.
- ✚ Başkentleri **Tuşpa** (Van)'dır.
- ✚ Tarım ve hayvancılık ile uğraşmışlar, tarımı geliştirmek için su kanalları ve barajlar yapmışlardır. Günümüzde de kullanılan **Şamran Kanalı** Urartulardan kalmadır.
- ✚ Taş işçiliğinde gelişmişler çok sağlam kaleler yapmışlardır. **Van Kalesi** bunlardan biridir.
- ✚ **Ölümünden sonraki hayata inandıkları** için ölümlerini oda biçiminde yaptıkları mezarlara gömmüşler ve içine eşyalar koymuşlardır. Bu durum Urartular'da **ahiret inancının** olduğunu gösterir.
- ✚ Madenleri işleyerek **maden işlemeciliğinde** gelişmişlerdir.
- ✚ Maden işlemeciliği, taş işçiliği ve kale yapımında ustalaşmışlardır.

FRİGLER

- **Sakarya nehri çevresinde** Ankara-Eskişehir civarında kurulmuşlardır.
- Başkentleri **Gordion** (Polatlı)'dur.
- Merkezi krallıkla yönetilmişlerdir.
- Krallarına **Midas** adı verilirdi.
- **En önemli geçim kaynakları tarım ve hayvancılıktır.** Bu nedenle tarım ve hayvancılığa çok önem vermişler, saban kırana ve öküz öldürene ölüm cezası ile cezalandırmışlardır.
- **Kibele** adındaki bereket tanrıları,
- **Fibula** adı verilen çengelli iğneleri,
- **Tümülüs** adı verilen yığma mezarları,
- **Tapates** adı verilen kimileri ile ünlüdürler.

İYONLAR

- Ege denizi kıyısındaki şehirlerde (**Efes, Milet, Foça, Bodrum, İzmir**) kurulmuşlardır.
- Polis adı verilen **şehir devletleri** halinde yaşamışlardır. Siyasi birlik yoktur.

- **Denizcilikle** uğraşmışlar ve deniz ticaretinde ilerlemişler, Akdeniz ve Karadeniz kıyılarında koloniler kurmuşlardır.
- **Özgür düşünce ortamına** sahip oldukları için bilim ve felsefede gelişmişlerdir.
- Tarihte **Herodot**, matematikte **Pisagor**, felsefede **Tales**, edebiyatta **Homer**, tıpta **Hipokrat** o dönemde yetişmiş ünlü bilim adamlarıdır.
- **Artemis Tapınağı**, **Celsus** (Selsus) **Kütüphanesi** ve **Efes Antik Tiyatrosu** İyonlardan günümüze kalan önemli eserlerdir.
- İyonlar, **Fenike alfabesini** öğrenmişler ve bu alfabenin Batı'ya aktarılmasını sağlamışlardır.
- **İlyada ve Odessa destanları** İyonlara ait önemli eserlerdir.

LİDYALILAR

- ✓ Ege bölgesinde **Menderes ve Gediz nehri** çevresinde kurulmuşlardır.
- ✓ Başkentleri **Sard**'dır. Toprakları tarım ve hayvancılığa elverişlidir.
- ✓ Ticaretle uğraşmışlar, **ticareti geliştirmek için** Sard'dan başlayıp Mezopotamya'ya kadar uzanan **Kral Yolu**'nu yapmışlardır.
- ✓ **Parayı icat ederek** takas usulüne son vermişlerdir.
- ✓ Zengin maden yataklarını işleyerek zenginleşmişlerdir.
- ✓ Dinleri çok tanrılıdır.
- ✓ **Orduları paralı askerlerden oluştuğu için** uzun süre yaşayamamışlardır.

Bilgi: Ülkemizin tarihi eserler bakımından zengin olmasında, ülkemiz toprakları üzerinde ilkçağlardan beri birçok uygarlığın kurulmuş olmasının büyük payı vardır.

- Hitit, Frig, Lidya, İyon, Urartu,
- Roma İmparatorluğu, Bizans İmparatorluğu,
- Büyük Selçuklu ve Anadolu Selçuklu Devleti ile Osmanlı Devleti gibi...

GÜZEL ÜLKEM

Ülkemiz ilkçağlardan beri yerleşme yeri olarak kullanılmış ve ülkemiz toprakları üzerinde birçok uygarlık kurulmuştur.

Bunda;

- ✓ Ülkemizin uygun bir iklime sahip olması,
- ✓ Su kaynaklarının bol olması,
- ✓ Topraklarının verimli olması,
- ✓ Göç ve ticaret yolları üzerinde olması etkili olmuştur.

Ayrıca ülkemiz doğal varlıklar ve tarihi eserler bakımından çok zengindir.

Doğal varlık: Doğada insan eli değmeden kendiliğinden oluşan ve gezip görülecek özellikte olan coğrafi oluşumlardır. Deniz, dağ, mağara, şelale, göl vb.

- **Doğal varlıklar doğada var olan coğrafi unsurlardır. Oluşumunda insanların etkisi yoktur, kendiliğinden oluşurlar. Yurdumuz doğal varlıklar bakımından oldukça zengindir.**

Ülkemizdeki Doğal Varlıklardan Bazıları

- **Ihlara Vadisi – Aksaray**
- **Damlataş Mağarası – Antalya**
- **Pamukkale Travertenleri – Denizli**
- **Manavgat Şelalesi – Antalya**
- **Saklıkent – Muğla**
- **Kelebekler Vadisi – Muğla**
- **Manyas Kuş Cenneti – Balıkesir**
- **Abant Gölü – Bolu**
- **Yedigöller Milli Parkı – Bolu**
- **Peri Bacaları – Nevşehir**
- **İnsuyu Mağarası – Burdur**
- **Cennet-Cehennem Mağaraları – Mersin**

Tarihi Eser: Geçmiş uygarlıklardan kalan kalıntı ve mimari eserlere verilen genel bir addir. Malabadi Köprüsü, Galata Kulesi.

Tarihi mekân: Geçmişte yaşamış insan topluluklarına ait kalıntıların bulunduğu yapı ve alanlara **tarihi mekân** adı verilmektedir. Safranbolu Evleri, Çatalhöyük Antik Kenti gibi.

Tarihi nesne: Geçmişten bizlere kalan ve tarihi değer taşıyan eşyalar **tarihi nesne** olarak adlandırılır.

Arkeolojik kazılar sonucu bulunan **kılıç, vazo, takı, tarım aletleri** gibi eşyalar tarihi nesnelere örnektir. Tarihi nesneler taşınabilir oldukları için müzelerde koruma altına alınır.

Bilgi: Tarihi eserler kendi aralarında; **tarihi mekân**, **tarihi yapıt** ve **tarihi nesne** olarak da adlandırılırlar. Ancak genel olarak tarihi eser olarak sorulurlar. Eğer ayrıntıya girilmişse, verilen eseri bu alanlardan biriyle ilişkilendirmek gerekir.

Örneğin, geçmiş uygarlıklardan kalan bir madeni para(sikke) bir tarihi nesnedir. Çanakkale Şehitler Anıtı bir tarihi yapıttır. Topkapı Sarayı bir tarihi mekândır.

Tarihi Eserler;

- İnsanlığın ortak mirasıdır.
- İnsanlar tarafından oluşturulmuşlardır.
- Genellikle koruma altına alınmışlardır.
- Yurdumuz ilk çağlardan beri birçok medeniyete ev sahipliği yaptığı için, ülkemiz tarihi eserler bakımından çok zengindir.

Ülkemizdeki Tarihi Eserlerden Bazıları

- ✚ **Sultanahmet Camii - İstanbul**
- ✚ Topkapı Sarayı – İstanbul
- ✚ **Selimiye Cami – Edirne**
- ✚ Yeşil Türbe – Bursa
- ✚ **Efes Antik Kenti – İzmir**
- ✚ Nemrut Harabeleri – Adıyaman
- ✚ **Artemis Tapınağı – İzmir**
- ✚ Sümela Manastırı – Trabzon
- ✚ **Aspendos Tiyatrosu – Antalya**
- ✚ Apollon Tapınağı – Aydın
- ✚ **Troya Antik Kenti – Çanakkale**
- ✚ Balıklı Göl – Şanlıurfa
- ✚ **Zeugma Antik Kenti – Gaziantep**
- ✚ Ani Harabeleri – Kars
- ✚ **Safranbolu Evleri – Kastamonu**
- ✚ Çatalhöyük – Konya
- ✚ **Alacahöyük – Çorum**
- ✚ İshakpaşa Sarayı – Doğubeyazıt (Ağrı)

- Dünyadaki doğal varlıklar ve tarihi eserler tüm insanlığın ortak mirası olduğu için **UNESCO** (Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Teşkilatı) tarafından koruma altına alınmışlardır.

➤ Ülkemizde dünya mirası listesine alınan eserlerden bazıları şunlardır:

- İstanbul'un Tarihi Alanları
- Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas)
- Hattuşa (Boğazköy - Çorum)
- Nemrut Dağı (Adıyaman - Kahta)
- Troya Antik Kenti (Çanakkale)
- Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne)
- Göreme Milli Parkı ve Kapadokya (Nevşehir)
- Pamukkale-Hierapolis (Denizli)
- Dinlenme, eğlenme, yeni yerleri görme, tanıma vb. amaçlarla geziye çıkan insanlara **turist** adı verilir. Turistler gezdikleri yerler hakkında bilgi sahibi olur ve kültürel birikimlerini artırır.

ZENGİN KÜLTÜRÜMÜZ

Kültür: Bir toplumun tarih boyunca ürettiği ve kuşaktan kuşağa aktardığı her türlü maddi ve manevi özelliklerin hepsine kültür denir.

- ✚ **Dil, din, tarih, gelenekler, halk oyunları, el sanatları, türküler, yöresel yemekler, yöresel kıyafetler** vb. kültürü oluşturan unsurlardır.
- ✓ Kültür **toplumlara özgüdür**, bu nedenle her toplumun kültürü bir diğerinden farklıdır.
- ✓ Kültür **süreklidir** ancak zamanla değişikliklere uğrayabilir.
- ✓ Ülkeden ülkeye **kültürel farklılıklar** olduğu gibi, yöreden yöreye bile kültür farklılığı olabilir.
- ✓ **Bölgeden bölgeye kültürel farklılığın olmasında;** coğrafi konum, alınan eğitim, yüzey şekilleri, gelenek ve görenekler, iklim ve bitki örtüsü gibi nedenler etkilidir.
- ✚ **Yöresel lezzetlerimiz** kültürümüzü oluşturan unsurlardandır. Türk mutfağı, yemek çeşitliliği bakımından dünyanın en zengin mutfaklarından biri olarak kabul edilir. Bu durumun sebebi ilden ile çeşitlilik gösteren yemeklerimizin olmasıdır.

- **Cağ Kebabı – Erzurum**
- Tantanı – Mersin
- **Mantı - Kayseri**
- Künefe – Hatay
- **Pişmaniye - İzmit**
- Leblebi - Çorum
- **Hoşmerim - Balıkesir**
- Keşkek - Aydın
- **Kaymak - Afyon**
- İnegöl Köfte - Bursa
- **İskender Kebab - Bursa**
- Otlı Peynir – Van
- **Şalgam Suyu - Adana**
- Dondurma - Kahramanmaraş

✚ **Halk oyunlarımız** kültürümüzü oluşturan unsurlardandır. Halk oyunları; insanların sosyalleşmesine, kendilerini toplum içinde ifade etmesine, millî birlik ve beraberliklerinin kuvvetlenmesine önemli katkılar sağlar.

- **Ege’de Zeybek,**
- Karadeniz’de Horon,
- **Güneydoğu Anadolu’da Halay,**
- Trakya’da Hora,
- **Ankara’da Misket,**
- Artvin’de Atabarı,
- **Edirne’de Karşılama,**
- Erzurum’da Bar,

✚ **El sanatlarımız** kültürümüzü oluşturan unsurlardandır.

- **Nevşehir – Çömlekçilik**
- Afyon – Mermercilik
- **Gaziantep – Bakırcılık**
- Adıyaman – Kilimcilik
- **Siirt – Battaniyecilik**
- Isparta – Halıcılık
- **Kayseri – Halıcılık**
- Kütahya – Çinicilik, Porselen

- Tarihte bilinen **ilk Türk halısı** MÖ 3. yy’dan kaldığı tahmin edilen **Pazırık halısıdır.**

- Günümüzde **Ladik, Gördes, Hereke, Bünyan ve Isparta;** halılarıyla ünlü yörelerimizdir.
- **Ebru sanatı,** özel olarak hazırlanmış suyun üzerine fırça ve çeşitli aletler yardımıyla istenilen desenlerin yapılması ve bunların kâğıt üzerine aktarılmasıyla yapılan bir el sanatımızdır.

✚ **Bayramlarımız** kültürümüzü oluşturan unsurlardandır.

✚ **Dini ve milli bayramlarımız** ile **mevsimlik bayramlar,** milli birlik ve beraberliğimizi sağlayan önemli kültürel unsurlardandır.

➤ Ramazan ve Kurban Bayramları **dini bayramlarımızdır.**

- 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı,
- 19 Mayıs Atatürk’ü Anma ve Gençlik Spor Bayramı,
- 30 Ağustos Zafer Bayramı,
- 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı da **milli bayramlarımızdandır.**
- Nevruz ve Hıdırellez ise **mevsimlik bayramlarımızdandır.**

✚ **Türkülerimiz** (Neşet Ertaş, Özay Gönlüm),

✚ **Fıkralarımız**(Nasreddin Hoca Fıkraları, Temel Fıkraları)

✚ **Düğünlerimiz, kına gecelerimiz,**

✚ **Askere uğurlamalarımız,**

✚ **Geleneksel evlerimiz** (Beypazarı Evleri, Safranbolu Evleri, Amasya Evleri) kültürümüzü oluşturan diğer unsurlardandır.

Ayrıca;

- **Mevlana, Yunus Emre, Hacı Bektaş-ı Veli, Nasreddin Hoca** gibi **dünyaca tanınmış ünlü kişiliklerimiz,**
- **Karacaoğlu** (Osmaniye), **Dadaloğlu** (Kayseri) **Pir Sultan Abdal** (Sivas), **Köroğlu** (Bolu), **Neşet Ertaş** (Kırşehir) ve **Özay Gönlüm** (Denizli) gibi **ünlü halk ozanlarımız** vardır.

✚ **Gelenek ve Göreneklerimiz** de kültürel unsurlarımızdandır. Bir toplumun nesilden nesile aktarılan alışkanlıklarına, davranışlarına ve yaşam tarzlarına **gelenek ve görenek** adı verilir. Gelenek ve görenekler toplumda birlik ve beraberliğin; huzur ve barış ortamının oluşmasında, sürdürülebilmesinde de etkilidir. Yeni doğan bebeği görmeye gitme, asker uğurlama, kız isteme, hasta ziyaret etme, büyüklerin elini öpme, nişan ve düğün merasimleri yapma gelenek ve göreneklerimiz arasında sayılabilir.

KÜLTÜRÜMÜZÜ TANIYALIM

- İnsanların bir arada yaşamasını sağlayan temel etkenlerden biri de kültürel unsurlardır.
- İnançlarımız, ortak değerlerimiz, bayrak ve vatan sevgimiz, bayramlarımız; kültürümüzü zenginleştirmekte ve millî birliğimizi güçlendirmektedir. Kültürel unsurlar; milletin kaynaşmasını, dayanışmasını, birlik ve beraberlik içinde yaşamasını sağladığı için önemlidir.
- Dinî, millî veya mevsimlik bayramlarımız bir arada yaşamamıza katkı sağlayan kültürel öğelere örnektir.**
- Bayramlar toplumu oluşturan bireylerin ortak duygu ve düşüncelerle hareket etmesini sağlar. Birlik ve beraberliğimiz, sevgi ve saygı duyguları bayramlarda güçlenir. Millî bayramlarımız, Kurtuluş Savaşı yıllarında kazandığımız başarıları simgelemektedir.

Millî Bayramlarımız

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü

30 Ağustos Zafer Bayramı

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı

- **Nevruz**, her yıl **21 Mart** tarihinde mevsimlik kutlanan bir bayramımızdır. Nevruz Bayramı "baharın müjdecisi" olarak bilinir. Nevruz "**yeni gün**" anlamına gelir. Nevruz'un, Anadolu'da ve Orta Asya'da köklü ve zengin bir kültürel geçmişi bulunmaktadır. İnsanlarımız bu bayramda birlik ve beraberlik içinde hareket eder.
- **Hıdırellez**, her yıl **6 Mayıs** tarihinde kutlanan mevsimlik bir bayramımızdır. İnsanlar bu bayramı kutlamak için bir araya gelir, oyunlar oynar, yemekler yer ve sohbet eder.
- **Kız isteme, nişan ve düğün törenleri** bizleri bir araya getiren kültürel unsurlardır. Ülkemizin çeşitli yörelerinde bu törenlerde farklı uygulamalar görülse de tüm törenler ortak bir duygu ile gerçekleştirilir. İnsanlar birbirleriyle kaynaşma imkânı bulur.
- Askerlik, kutsal bir vatan görevidir. Ülkemizde, yirmi yaşına giren her erkek askere gitmekle yükümlüdür. Bu yüzden askere gidecek gençlere, **asker uğurlama törenleri** yapılır.

- Ülkemizin farklı yörelerinde düzenlenen **şenlikler** ve **festivaller** de insanların birlikte yaşamasını sağlayan, kültürel unsurlardandır.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE KÜLTÜRÜMÜZ

- Kültür, geçmişten günümüze aktarılırken zaman içinde değişimlere uğrayabilir. Bazı kültürel unsurlar zaman içinde yerini yepyeni değerlere bırakabilir. Örneğin; geçmişte insanlar sadece haftanın belirli günlerinde kurulan mahalle pazarlarından alışveriş yaparlardı. Günümüzde ise alışveriş yapmak için her zaman açık olan çarşılar ve alışveriş merkezlerine de gidilebilmektedir.
- Kültürün, değişime uğramasının birçok sebebi vardır. Televizyon, internet, akıllı telefon gibi kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması insanlar arasındaki kültürel etkileşimi hızlandırmakta, bu da kültürel unsurların zamanla değişmesine neden olmaktadır.
- Teknolojinin gelişmesi bir ülkenin kültürel unsurlarının, başka ülkelerde yaşayan insanlar tarafından tanınmasını sağladığı gibi değişime uğramasına da sebep olmaktadır.
- Sanayileşme ile birlikte şehir merkezlerinde iş imkânı artmış ve köyde yaşayan insanlar şehirlere göç etmişlerdir. Toplumun farklı kesimlerinin bir arada yaşaması, köyden göç eden bazı insanların kültürel değerlerinin değişmesine neden olmuştur. Örneğin; köyde açık alanlarda düğünler artık salonlar gibi kapalı alanlarda yapılmaktadır.
- İnternetin gelişmesi ve yaygınlaşması ile sosyal medyanın devreye girmesi dilimize birçok yabancı kelimenin girmesine neden olmuştur.

Geçmişten Günümüze Gündelik Hayatımızdaki Kültürel Unsurların Değişimi ve Sürekliliğine Örnekler

- **Halk oyunları** – Eskiden Zeybek, halay, horon, karşılama vb. oyunlar oynanırdı. Günümüzde bunlara modern danslar da eklendi.
- **Gelenekler** – Eskiden bayramlarda aile büyüklerine ve akrabalara gidip bayramlaşıldı. - Günümüzde telefonda konuşarak veya kısa mesaj yollayarak da bayramlaşma yapılıyor.
- **Düğünler** – Eskiden evlerin önünde 2-3 gün süren düğünler yapılırdı. – Günümüzde düğün salonlarında yaklaşık 3-4 saat süren düğünler yapılıyor.
- **Mimari yapı** - Eskiden ahşap, taş veya kerpiçten genelde iki veya üç katlı evler yapılırdı. – Günümüzde çok katlı betonarme evler yapılmaktadır.
- **El sanatları** – Eskiden bakırcılık, kalaycılık, semercilik, sepetçilik, çinçilik, yazmacılık vb. el sanatları yapılırdı. – Günümüzde bu sanatlar daha çok hobi amaçlı yapılmaktadır.